

Yhteenveto luonnosta valtioneuvoston asetukseksi televisio- ja radiotoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä luonnosta liikenne- ja viestintäministeriön päätökseksi ääni- ja tekstityspalvelun liittämistä ohjelmistoluvan haltijan ohjelmistoihin koskevista lausunnoista.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi 5.2.2018 lausuntoja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi televisio- ja radiotoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta sekä luonnoksesta liikenne- ja viestintäministeriön päätökseksi ääni- ja tekstityspalvelun liittämistä ohjelmistoluvan haltijan ohjelmistoihin. Lausunnon antamisen määräaika oli 9.3.2018.

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaanotti 14 kappaletta lausuntoja. Lausunnon antoivat sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Kuluttajaliitto, Viestintävirasto, Näkövammaisten liitto ry, Kuuloliitto ry, Medialiitto, Kuurojen Liitto ry, Vanhustyön keskusliitto, Suomen Senioriliike – Arvokkaan Vanhenemisen Puolesta ry, MTV Oy, Sanoma Media Finland Oy ja Yleisradio Oy.

Yleistä asetusta televisio- ja radiotoiminnasta sekä liikenne- ja viestintäministeriön päätöstä ääni- ja tekstityspalvelun liittämistä ohjelmistoluvan haltijan ohjelmistoihin koskevista lausunnoista

Kuluttajaliitto, sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Senioriliike, Näkövammaisten liitto ry ja Vanhustyön keskusliitto pitivät lausunnoissaan esitettyä asetusmuutosta ja päätösehdotusta kannatettavana.

Puolestaan osa tahoista, kuten Yleisradio, Medialiitto, MTV Oy, Sanoma Media Finland Oy, Viestintävirasto, Kuuloliitto ry sekä Kuurojen Liitto ry ehdottivat lausuntopyyntönsä kohteena olleeseen esitettyyn asetusmuutokseen ja ehdotettuun päätökseen joitakin muutoksia.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto sekä sisäministeriö totesivat lausunnoissaan, että niillä ei ole asiasta lausuttavaa.

Lausunnoissa esitettyjä näkemyksiä***Moniarvoinen viestintä ja mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan yhdenvertaisesti***

Viestintävirasto toi lausunnossaan esiin, että se pitää tärkeänä moniarvoisen viestinnän toteutumista erityisryhmien tarpeet huomioon ottaen, minkä vuoksi on tärkeää, että julkisen palvelun ohjelmistojen ohella myös kaupallisten televisiotoiminnan harjoittajien osalta säädetään erityisryhmiä palvelevasta velvoitteesta.

Muun muassa Kuluttajaliitto ja Näkövammaisten liitto ry katsoivat lausunnoissaan, että esitetty asetusmuutos ja päätösehdotus parantavat näkö- ja kuulovammaisten sekä ikääntyneiden ihmisten mahdollisuutta seurata televisio-ohjelmia. Lisäksi muun muassa Vanhustyön keskusliitto ja Suomen Senioriliike toivat lausunnoissaan esiin ääni- ja tekstityspalveluiden merkityksen erityisryhmien ja ikääntyneiden ihmisten yhdenvertaiselle osallistumiselle yhteiskuntaan. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoi launnossaan ehdotetut muutokset ja päätöksen tarpeellisiksi näkö- ja kuulovammaisten sananvapautteen sisältäviin oikeuksien turvaamiseksi ja toi esiin, että ohjelmien tekstityksestä on hyötyä lisäksi niin kuuloltaan heikentyneille ikääntyneille kuin maahanmuuttajillekin.

Ääni- ja tekstitysvollisuuden laajentaminen

Osassa lausuntoja nostettiin esiin eduskunnan vastaus EV 144/2017 vp, jossa eduskunta katsoi, että kaupallisille televisiotoimijoille asetuksessa asetettu ääni- ja tekstitysvollisuus tulee nostaa nykyisestä 50 prosentista 75 prosenttiin ja poistaa laista viittaukset ohjelmistokiintiöiden määräaikaaisuuteen. Tietoyhteiskuntakaarta tarkennettiin myös siten, että ääni- ja tekstityspalveluita ei tarvitse liittää *suorana lähetyksenä* lähetettäviin musiikkiesityksiin eikä *suorana lähetyksenä* lähetettäviin urheiluohjelmiin, mikä esitetään tuotavaksi osaksi asetusta lausuntopyynnön kohteena olevassa esityksessä. Kuuloliitto ry piti launnossaan kaupallisten televisiotoimijoiden ääni- ja tekstitysvollisuuden nostamista 50 prosentista 75 prosenttiin luontevana jatkumona vuonna 2011 asetetuille uusille tekstityspalveluvelvoitteille. Lisäksi Kuuloliitto ry katsoi launnossaan myönteiseksi lisäksi tekstitysvolvoitteen ulottamisen kaikkiin tv-ohjelmiin, lukuun ottamatta suorita musiikki- ja urheiluohjelmia. Myös Kuurojen liitto ry katsoi launnossaan myönteiseksi, että velvollisuus koskee kaikkia tv-lähetyksiä lukuun ottamatta suorita musiikki- ja urheiluohjelmia.

MTV Oy puolestaan toi launnossaan esiin, että se vastustaa eduskunnan päätöstä kiintiön nostamisesta 50 prosentista 75 prosenttiin, ja pitää harmillisena, että eduskunta päätti nostaa kiintiötä ilman keskustelua alan kanssa. MTV Oy katsoi launnossaan, että kiintiön nostaminen asettaa sen erittäin hankalaan tilanteeseen, sillä suurin osa niiden kotimaisista sisällöistä on suorita, eikä niitä voi tekstittää kustannustehokkaasti. Lisäksi MTV Oy totesi, että heidän näkemyksensä mukaan ääni- ja tekstityspalvelu on osa julkisen palvelun tehtävää, eikä tällaisia velvoitteita tulisi asettaa kaupallisille yhtiöille. Myös Yleisradio toi launnossaan esiin, että eduskunnan tietoyhteiskuntakaareen päättämä muutos ääni- ja tekstityspalvelun laajentamiseksi lisää Ylen kustannuksia. Lisäksi Sanoma Media Oy toi launnossaan esiin esittäneensä eduskunnalle launnossaan, että ehdotuksen mukainen, vain osaan kaupallisista toimijoista kohdistuva merkittävä taloudellinen velvoite, on puutteellisesti perusteltu sekä perustuslain vastainen.

Suorita musiikkiesityksiä ja urheiluohjelmia koskien Viestintävirasto toi launnossaan esiin asetuksen 13 §:n, johon ei asetusluonnoksessa esitetty muutoksia. Kyseissä pykälässä säädetään julkisen palvelun ohjelmistojen äänipalvelusta, ja sen mukaan äänipalvelu tulee liittää kaikkiin julkisen palvelun ohjelmistoihin sisältyviin käännostekstitettyihin ohjelmiin lukuun ottamatta musiikkiesityksiä ja urheiluohjelmia. Viestintävirasto huomautti launnossaan, että mikäli sääntelyn ei ole tarkoitettu olevan Yleisradion osalta poikkeavaa, tulisi kyseiseen kohtaan lisätä, että siinä tarkoitetaan *suorina lähetyksinä* lähetettäviä musiikkiesityksiä ja urheiluohjelmia, tai vaihtoehtoisesti kumota kyseinen pykälä tarpeettomana.

Tekstityspalvelu suorissa lähetyksissä

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi asetuksen 12 §:ssä:

”Julkisen palvelun ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetysten osalta tekstityspalvelu voidaan toimittaa uusintälähetysten yhteydessä. Uusinta, johon tekstitys on liitetty, on lähetettävä yleisön kannalta tarkoituksenmukaisena lähetysaikana vuorokauden kuluessa suorasta lähetyksestä sekä esitettävä tekstityksen valmistuttua tilausohjelmapalvelussa mahdollisimman pian.”

Yleisradio piti lausunnossaan kannattavana kyseisen pykälän säätämistä pysyvänä, aikaisemmat vuosittaiset kiintiöt poistettuina, sillä kaikkien suorien tv-lähetysten riittävän hyvälaatuinen suoratekstitys ei tule olemaan mahdollista vielä useampaan vuoteen. Koska tietoyhteiskuntakaaren muutoksella 1.6.2018 alkaen ohjelmatekstitysvuorokauden piiriin tulevat ei-suorina lähetettävät urheiluojelmat, jotka valmistuvat esityskuntoon tavallisesti vain muutamia tunteja ennen ensilähetystä, Yleisradio ehdotti pykälään seuraavan kaltaista muutosta, jolla voitaisiin helpottaa tiukasta aikapaineesta johtuvia mahdollisia laatuongelmia tekstityksessä:

”Julkisen palvelun ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetysten ja alle 24 tuntia ennen lähetysajankohtaa esityskelpoisiksi valmistuvien ohjelmien osalta tekstityspalvelu voidaan toimittaa uusintälähetysten yhteydessä. ...”

MTV Oy katsoi lausunnossaan, että asetuksen 12 §:n mukaisen joustavuuden ei tulisi hyödyttää vain julkista palvelua, vaan myös yleisen edun kanavia, joilla on lain edellyttämää julkisen palvelun mukaisia velvoitteita. MTV Oy ehdotti näin ollen asetuksen 12 §:ään seuraavan kaltaista muutosta:

”Julkisen palvelun ja yleisen edun kanavan ohjelmistoon kuuluvien suorien lähetysten osalta tekstityspalvelu voidaan toimittaa uusintälähetysten yhteydessä. ...”

Kuuloliitto ry katsoi lausunnossaan, että asetusehdotuksen määritelmä ”mahdollisimman pian” on liian epämääräinen ja suhteellinen aikamääre tämän tyypissä kontekstissa. Kuuloliitto ry ehdotti lisäksi lausunnossaan säädettäväksi suorien tv-ohjelmien tekstitettävien uusintojen viiveaika kaksiportaiseksi (tilauspalveluojelmat: uutiset ja ajankohtaisohjelmat 5 tuntia ja muut ohjelmat 10 tuntia, tv-kanavat: 24 tuntia). Myös Kuurojen liitto ry kannatti lausunnossaan kyseistä kaksiportaista viiveaikaa.

Lisäksi Kuuloliitto ry ja Kuurojen Liitto ry ehdottivat lausunnoissaan, että suorien tv-ohjelmien tekstitettävien uusintojen osalta asetukseen säädettäisiin kahden vuoden määräaikaisuus (ajallisesti 1.6.2018 – 1.6.2020), jonka jälkeen suorien tv-ohjelmien tekstitysvuorokauden arvioitaisiin uudelleen, sillä puheentunnistustekniikan nopea kehittyminen edellyttää sen jatkuvaa seuraamista.

Myös Viestintävirasto esitti lausunnossaan harkittavaksi olisiko mainittu asetuksen kohta tarpeen ulottaa koskemaan julkisen palvelun ohjelmistojen ohella myös muita tekstitysvuorokauden alaisia ohjelmistoja. Tämä parantaisi Viestintäviraston näkemyksen mukaan tekstityspalvelusta hyötyville tarjottavaa palvelua, sillä kyseisten kanavien ohjelmistoista erityisesti suomen- ja ruotsinkieliset ajankohtaisohjelmat ovat usein suorina lähetystyyppejä, ja vaihtoehtona ilman 12 §:n tarjoamaa joustoa on, että tällaisia ohjelmia ei välttämättä tekstitetä lainkaan. Lisäksi Viestintävirasto katsoi lausunnossaan, että asetusta tulee tarkentaa sen osalta, koskeeko asetuksen 12 §:n mukainen suorien lähetysten uusimisvelvollisuus

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

suus myös suoria musiikkiesityksiä ja urheiluohjelmia nyt, kun ääni- ja tekstityspalveluvelvoitetta on tarkennettu siten, että siihen eivät kuulu suorina lähetyksinä lähetettävät musiikkiesitykset ja urheiluohjelmat.

Ääni- ja tekstitysvolvollisuuden kohdistaminen

Osa lausunnon antajista nosti lausunnossaan esiin 1.6.2018 voimaan tulevan tietoyhteiskuntakaaren muutoksen, jossa hallituksen esityksen HE 82/2017 mukaan ääni- ja tekstityspalvelu olisi liitettävä lain 26 §:n mukaisten yleisen edun ohjelmistojen ohella myös lain 25 §:n mukaisiin valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettäviin ohjelmistoihin, jotka palvelevat useita eri yleisöryhmiä. Viestintävirasto huomautti lausunnossaan, että *'ohjelmisto, joka palvelee useita eri yleisöryhmiä'* on määritelmällisesti tulkinnanvarainen. Myös Sanoma Media Oy katsoi lausunnossaan, että käsite heikentää sääntelyn ennakoitavuutta ja toimijoiden oikeusturvaa, sillä sitä ei ole yksilöity.

Viestintävirasto katsoi lisäksi lausunnossaan, että säädösehdotusta tulisi selventää ensinnäkin tarkentamalla, miten ehdotuksen mukainen liikenne- ja viestintäministeriön päätös suhtautuu mahdollisiin muutoksiin yleisen edun kanavan statuksessa. Toiseksi tulisi selventää, miten velvoitteen voimassaolo suhtautuu useita eri yleisöryhmiä palvelevien kanavien osalta mahdollisiin muutoksiin toimiluvassa.

Viestintävirasto katsoi lisäksi, että ehdotettu asetuksen 8 §:n 2 momentin mukainen liikenne- ja viestintäministeriön päätös, joka koskee kanavia MTV3, AlfaTV ja Nelonen, on ristiriidassa asetuksen kanssa. Tällä hetkellä kanava 'Nelonen' ei täytä asetuksen 8 §:n 1 momentin mukaisia kriteerejä ohjelmistolle, johon ääni- ja tekstityspalvelu on liitettävä, sillä Nelosen ohjelmisto ei sisällä päivittäisiä uutis- ja ajankohtaisohjelmia. Viestintävirasto esitti lausunnossaan harkittavaksi, että asetuksen 8 §:n sanamuotoa muutettaisiin esimerkiksi poistamalla päivittäisiä uutis- ja ajankohtaisohjelmia koskeva vaatimus. Myös Sanoma Media Oy katsoi lausunnossaan, että liikenne- ja viestintäministeriön päätösluonnoksen mukaista palveluvelvoitetta ei voida soveltaa televisiokanava Neloseen, sillä se on puhdas viihdekanava, joka ei tavoittele ydinkohderyhmiensä ulkopuolelta laajoja yleisöryhmiä, ja lisäksi Nelonen-kanavalla ei esitetä enää lainkaan uutis- ja ajankohtaisohjelmia.

Lisäksi Medialiitto esitti lausunnossaan, että liikenne- ja viestintäministeriö kohdistaisi esittämässään päätöksessä ääni- ja tekstitysvolvoitteen vain yleisen edun ohjelmistoihin. Medialiitto katsoi lausunnossaan, että ääni- ja tekstitysvolvoitteiden kohdistaminen kanavalle 'Nelonen' ei ole perusteltua ottaen huomioon, että Nelonen on viihdekanava ja sen tavoitettavuus koko Suomen väestöstä ja erityisesti vanhemmista ikäryhmistä on alle 10 prosenttia.

MTV Oy katsoi lausunnossaan, että liikenne- ja viestintäministeriön päätös ääni- ja tekstityspalveluiden liittämistä ohjelmistoihin koskee sen MTV3-kanavaa, sillä MTV Oy:llä on voimassa oleva yleisen edun kanavan toimilupa, jolloin se on sähköisistä palveluista annetun lain¹ 26 §:n mukaan velvoitettu noudattamaan saman lain 211 §:n mukaisia ääni- ja tekstitysvolvoitteita.

¹ Tietoyhteiskuntakaaren (917/2014) nimike on muutettu 1.6.2018 voimaan tulevalla lailla 68/2018 laiksi sähköisen viestinnän palveluista.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

Ääni- ja tekstityspalvelun toteuttamiskustannukset

Sanoma Media Oy katsoi lausunnossaan, että kyseessä on huomattavan kallis kokonaan uusi palveluvelvoite, jonka tuottamiselle ei ole kaupallisia perusteita ja, joka on täytettävä siitakin huolimatta, että se tuottaisi toiminnan harjoittajalle tappiota. Sanoma Media Oy:n lausunnossaan esittämän näkemyksen mukaan vammaispalvelut ovat osa yhteiskunnan niin sanottua julkista palvelua riippumatta siitä, mille kanavalle ne toteutetaan, ja tällaiset yhteiskunnan päättämät ja määräämät julkiset palvelut tulisi täysimääräisesti korvata valtion varoista. Myös MTV Oy toi lausunnossaan esiin, että se on jo aikaisemmin esittänyt, että tekstitykseen tulisi saada tukea valtion televisio- ja radiorahastosta.

Medialiitto piti lausunnossaan suunnitteilla olevassa muutoksessa ongelmallisena ääni- ja tekstityspalvelujen tuottamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista kilpailua vääristävällä ja EU:n valtioneuvoston päätöksen kannalta kyseenalaisella tavalla, jossa kustannukset korvataan valikoivasti vain yhdelle yritykselle (Yleisradio Oy), mutta ei muille palveluihin veloitetuille yrityksille (kaupalliset televisioyritykset). Medialiiton näkemyksen mukaan ääni- ja tekstityspalveluita koskeviin velvoitteisiin liittyy tällä hetkellä kilpailuneutraliteetti-ongelmia, kun kustannukset kompensoidaan Ylelle Yle-veron tuotolla ja yleisen edun MTV3:lle on myönnetty SGEI-tukea. Medialiitto esittikin lausunnossaan, että kyseisistä palveluvelvoitteista aiheutuvat kustannukset tulisi korvata julkisista varoista kaikille palveluita tuottaville yrityksille tasapuolisesti SGEI-tukena.

Medialiitto katsoi lausunnossaan lisäksi, että ottaen huomioon yhtiölle vuositasolla aiheutuvat kustannukset, joita ei ole mahdollista kattaa kaupalliselta pohjalta, muutoksen aiheuttama elinkeinotoimintaan kohdistuva perusoikeuden rajoitus on suhteeton siitä saatettavaan sananvapauden parantumiseen liittyvään hyötyyn nähden.

Tilausohjelmalvelut

Kuuloliitto ry ehdotti lausunnossaan, että tilausohjelmalveluiden tekstitysvelvoite ulotettaisiin koskemaan kaikkia alun perin tv:ssä lähetettyjä ohjelmia sekä vain tilauspalvelussa lähetettyjä ohjelmia, sillä tilausohjelmalvelut muodostavat erittäin merkittävän osan ihmisten katselutottumuksista nykyään. Myös Kuurojen Liitto ry katsoi lausunnossaan, että tekstitysvelvoite tulisi laajentaa koskemaan myös tilausohjelmalveluita.

Yleisradio toi lausunnossaan esiin voimassaolevan asetuksen 7.2 §:n, johon ei ole lausuntopyynnön kohteena olevassa asetusluonnoksessa ehdotettu muutosta. Yleisradio esitti lausunnossaan asetuksen kohtaan muutosta, jossa nykyisen asetuksen mukaisen yhden kolmasosan ohjelmatunneista sijaan, ääni- ja tekstityspalvelun osuuksista puolet ohjelmatunneista voitaisiin toteuttaa televisiotoiminnan harjoittajan tilausohjelmalvelussa. Yleisradio katsoi lausunnossaan, että tämä mahdollistaisi resurssien kohdistamisen tavalla, jolla voitaisiin tuottaa paras mahdollinen yleisön tarpeiden mukainen ohjelma-tekstitys.

Suoratekstityksen käyttäminen

Osassa lausuntoja otettiin kantaa myös suoratekstityksen (puheentunnistus, kirjoitustulkkien käyttö ym.) tarjoamiin mahdollisuuksiin. Kuuloliitto ry katsoi lausunnossaan, että tekstitysvelvoitteen toteuttaminen suorissa ohjelmissa ei ole tämänhetkiseläkään tekniikalla mahdotonta. Kuurojen Liitto ry toi lausunnossaan esiin viittomakielisen yhteisön pitkäai-

kaisen toiveen mahdollisuudesta seurata urheilua myös tekstitettyinä, ja ehdotti, että suoratekstityksen kehittämistä voitaisiin kokeilemalla toteuttaa urheiluohjelmissa, joista suuri osa on suorina. Kuurojen Liitto ry:n mukaan kehittyvä nykylaatuinen suoratekstitys tekisi kyseisistä ohjelmista saavutettavampia kuin tekstityksen puuttuminen kokonaan.

Yleisradio puolestaan katsoi lausunnossaan, että suoratekstitysten määrää ei voida kasvattaa ennen kuin kieliteknologiaratkaisuiden kypsyysaste on riittävällä tasolla. Lisäksi Yleisradion näkemyksen mukaan yleisön kannalta on parempi, että ohjelmatekstitys tulee yleisön tarjolle ohjelman pikauusinnassa virheettömänä, kuin sisällöltään virheellisenä jo suorassa lähetyksessä. Lisäksi Yleisradio huomauttaa sen kaikkea julkaisemaa sisältöä, myös tekstityksiä, koskevasta journalistisesta vastuusta.

Näkövammaisten oikeudet

Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Näkövammaisten liitto ry toivat lausunnoissaan esiin, että tehtyyn esitykseen sisältyy näkövammaisten kannalta merkittävä puute, sillä lain tasolla ei edellytetä äänipalvelun lisäämistä suomen- ja ruotsinkielisiin lähetyksiin. Tämän seurauksena vieraskielisiä osuuksia sisältävät suomen- ja ruotsinkieliset ohjelmat, tavallisesti uutis- ja ajankohtaisohjelmat, jäävät saavuttamatta näkövammaisilta. Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Näkövammaisten liitto ry esittävät tässä yhteydessä, että puute huomioitaisiin asian jatkovalmistelussa, sekä tuovat esiin myös Suomen allekirjoittaman ja ratifioiman YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen, jonka täsmällisempää implementointia puutteen korjaaminen edistäisi.

Muita lausunnoissa esitettyjä huomioita

Kuurojen Liitto ry ja Kuuloliitto ry halusivat lausunnoissaan muistuttaa liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä (LiVM 21/2017 vp) esitetystä näkökulmista, joiden mukaan valiokunta muun muassa piti tärkeänä, että ääni- ja tekstityspalvelu ulotetaan koskemaan muita kuin suorana lähetyksenä lähetettäviä musiikkiesityksiä ja suorana lähetyksenä lähetettäviä urheiluohjelmia ja, että tekniikan kehittymistä tulee seurata sekä harkita, milloin on kohtuullista asettaa velvoitteita kyseistä hallituksen esitystä laajemmin. Lisäksi lausunnoissa tuotiin esiin, että valiokunta piti tärkeänä, että liikenne- ja viestintäministeriö seuraa tekniikan kehitystä.

Medialiitto katsoi lausunnossaan, että lausunnolla oleva ehdotus ei toteuta hallitusohjelman tavoitteita elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja yritystoiminnan edellytysten vahvistamisesta eikä siitä, että teollisuuden kustannuksia ei lisätä vaalikauden aikana.

Suomen Senioriliike toi lausunnossaan esiin, että digitalisaatiolle on asetettu merkittävät tavoitteita ja tehtäviä vanhusten kotihoivan ja kotihoidon tukemisessa, mikä edellyttää tekstimuotoisen informaation lisäämistä ohjelmatoiminnassa. Lisäksi Suomen Senioriliike ehdotti lausunnossaan saamenkielisten ohjelmien tekstittämisen harkitsemista.

Lisäksi Kuurojen Liitto ry esitti lausunnossaan, että kaupallisten kanavien uutistarjontaan olisi hyvä palauttaa viittomakielelle tulkatut uutiset yhdenvertaisen tiedonsaannin sekä viittomakielilain (359/2015) toteuttamiseksi.